

Sture Johansson

Socialnämnden

Utvärdering av entreprenadavtal med Carema Care AB (avtal 25:02:02) och ställningstagande till fortsatt samarbete

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar, att utnyttja optionsrätt enligt avtal med Carema Care AB med förlängning 2 år till och med 2015-01-31 och uppdra åt socialnämndens ordförande och socialchefen att underteckna uppgörelsen.

Utvärdering av vårdentreprenad

Socialförvaltningen har under vintern 2011/2012 utvärderat pågående vårdentreprenad i Brålanda inför socialnämndens ställningstagande till förlängning eller ej av avtalet. Utvärderingen har bedrivits i projektform under ledning av projektledare från Högscolecentrum. Övriga deltagare har sin anställning på socialförvaltningen. Utvärderingen har grundligt gått igenom befintliga dokument och gjort oannonserat besök för att utröna personaltäthet. Under arbetets gång har ett antal möten hållits med Carema Care AB för att stämma av faktiska förhållanden och infordra åtgärdsplaner, där brister konstaterats. En ekonomisk avstämning av felaktiga debiteringar har genomförts parallellt med utvärderingen. Överenskommelse har träffats om återbetalning av för höga debiteringar relaterade till bristande personalbemanning.

Carema Care AB har visat stor beredvillighet att tillmötesgå önskemål om material som underlag till utvärderingen, även om detta fordrat omfattande arbetsinsatser från deras sida.

Utvärderingens resultat

Som framgår av bifogad utvärdering har brister konstaterats i en rad avseenden. Det gäller t.ex. bristande efterlevnad av egna kvalitetssystem, som var en av huvudskälen till att Carema Care AB erhöll entreprenaden 2008, bristande dokumentation, brister i genomförandeplaner, personalbemanning, uppföljning och kontroll samt brandskydd. En mycket stor del av konstaterade brister kan hänföras till brister i styrning och ledning av verksamheten. Carema Care AB har sedan 2008 haft sju verksamhetsansvariga chefer och varit underbemannade även på lägre chefsnivå. Detta har visat sig i dålig efterlevnad av administrativa rutiner. Detta innebär ej med automatik att vården har dålig kvalitet gentemot vårdtagare, men det finns inte möjligheter att följa upp vidtagna åtgärder. Andelen timanställd personal är hög.

Carema Care AB gör årligen brukarundersökningar. 2011 års undersökning ingår i utvärderingen. Svarsfrekvensen är låg. Under mars månad genomförs 2012 års undersökning. Resultatet av denna kan förhoppningsvis redovisas vid månadens slut.

Brister avser i huvudsak äldreomsorgsdelen av entreprenaden. Omsorgsdelen har i stort fungerat väl enligt avtalet.

Åtgärder för att rätta till brister

Carema Care AB har genom deltagande även av högre chefer i kontakter med socialförvaltningen vidimerat påtalade brister och vidtagit åtgärder för att åtgärda dessa. Det gäller t.ex. personalökning upp till eller över avtalad nivå, utbildning i kvalitetssystem m.m., tillsättning av ny verksamhetschef, uppdatering av kvalitetssystem med efterföljande åtgärder m.m.

Brister i socialförvaltningens tillsyn och egna system

Det är anmärkningsvärt, att de brister som nu konstaterats, kunnat pågå utan allvarliga påpekanden från socialförvaltningens sida under hela avtalsperioden. En större tillsyn genomfördes 2009, då kritik framfördes mot brister i dokumentation. Bristande nattbemanning på boende och sjukskötersketjänster har också varit föremål för påpekande från socialförvaltningens sida.

Det kan konstateras, att samarbetet med Carema Care AB skett i en anda av samförstånd, där givna utfästelser förutsatts gälla, utan att efterlevnaden kontrollerats på nödvändigt sätt. Till saken hör också, att kommunens revisorer i sin granskning av socialförvaltningens uppföljning 2010 ej riktat någon kritik mot socialförvaltningens sätt att sköta kontrollen annat än bristande rutiner för återrapportering till socialnämnden.

Vidare kan konstateras, att de lednings- och kvalitetssystem som Carema Care AB ska arbeta efter är mer heltäckande än de som för närvarande finns på socialförvaltningen.

Handlingsalternativ

Socialnämnden har att ta ställning till fortsatt entreprenad 2 år genom utlösande av option i gällande avtal eller avbrytande av entreprenaden och återtag i egen regi. Alternativet ny upphandling kan ej genomföras, då tiden för upprättande av handlingar, anbudsinfordran m.m. beräknas uppgå till ca ett år och avtalet löper ut 2013-01-31.

Återtag i egen regi kan tidsmässigt fungera, dock att extra personal måste avdelas för uppgiften (ca 1 tjänst fram till 2012-12-31). Den kalkyl socialförvaltningen själv upprättat visar att återtag kan ske till samma kostnad som den ersättning Carema Care AB erhåller (ca 47 Mkr 2011), men jämförelsen är inte helt rättvisande, då inga kommunala overheadkostnader inkluderas i denna kalkyl. Inom socialförvaltningens centrala administration

gjordes få neddragningar, då Carema Care AB fick uppdraget 2002. Socialförvaltningen kan därför förväntas klara uppgiften med ringa personaltillskott, även om annat arbete måste nedprioriteras under 2012. Andra kontor (personal, ekonomi och kansli i första hand) påverkas, där bedömningarna kan vara annorlunda. I synnerhet personalfrågorna fordrar omfattande arbete inte minst vad gäller pensionsåtaganden.

Om optionen ska utlösas för fortsatt entreprenad, måste tillsynsverksamheten förstärkas på socialförvaltningen (ung. 0,25 tjänst).

Överväganden

De brister under åren 2008 – 2011 som konstaterats i utvärderingen är skäl nog att avbryta entreprenaden och återta verksamheten i egen regi. Huvuddelen av dessa brister kan hänföras till dålig ledning och sparåtgärder utan stöd i avtalet.

Mot detta talar den uttalade och visade beredvillighet att rätta till påpekade fel och också ta initiativ till utveckling av verksamheten. För Carema Care AB har Brålandaentreprenaden varit ett flaggskepp i vår landsända. Ambitionen att åter ge detta ett verkligt innehåll går inte att ta miste på. Under första entreprenadperioden 2002 – 2007 fanns en tydlig ledning och Carema Care AB kommer att rekrytera ny chef inom kort. I avvaktan på introduktion drivs verksamheten av tf. distriktschef, som på ett handfast sätt tagit itu med påtalade brister. Carema Care AB har accepterat återbetalning av felaktigt uttagen ersättning på 2,5 Mkr.

Inför en ny upphandling alternativt fortsatt Brålandaentreprenad inom socialförvaltningen har vi fått värdefulla erfarenheter om bl.a. kravet på tydlighet och uppföljningsbarhet och vikten av tillsyn på plats, inte enbart genom tilltro till upprättade dokument.

Vårdentreprenader är en politiskt brännande fråga. Utan att ta ställning i ideologiska spörsmål är ändå frågan vilka egenvärden man ser i entreprenader som konkurrensutsättning av egen verksamhet, påverkansmöjligheter för anställda och brukare i en mindre organisation, ekonomiska fördelar etc.

Från socialförvaltningens sida förordar vi utlösande av optionen under ytterligare 2 år kopplat till en utökad kontroll av avtalets efterlevnad. Om frågan om ny upphandling inför 2015 blir aktuell, finns möjligheter att med Socialstyrelsens och SKL:s upphandlingsunderlag precisera kraven.

Socialförvaltningen

Sture Johansson
Socialchef